

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dniach 9 -10 stycznia 2015 r. na kierunku „fizjoterapia”
prowadzonym w ramach w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Rehabilitacji i Sportu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu.**

W składzie

przewodniczący:

dr Dorota Gazurek – członek PKA

członkowie:

dr hab. Krystyna Rożek - Piechura– członek PKA,

dr hab. Beata Pluta – ekspert PKA,

mgr Jakub Kozieł – ekspert formalno – prawny PKA,

Michał Paszyn – ekspert studencki PKA przedstawiciel PSRP.

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „fizjoterapia” prowadzonym na Wydziale Rehabilitacji i Sportu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe pod względem między innymi podobieństwa do źródeł internetowych.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1.Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

Strategia rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu na lata 2015-2020 została zatwierdzona przez Senat Uczelni Uchwałą nr 0012/187/IV/2014 z dnia 11.12. 2014 roku. Zawiera ona zdefiniowaną misję oraz główne cele strategiczne rozwoju Uczelni. Misją PWSZ w Kaliszu jest kształcenie dla potrzeb rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy oraz prowadzenie i

rozpowszechnianie badań naukowych. Ponadto Uczelnia poprzez swoją działalność dąży do propagowania aktualnej i nowoczesnej wiedzy w zakresie nauk technicznych, medycznych i ekonomicznych. Uczelnia angażuje się w proces kształcenia poprzez wykorzystanie różnorodnych form, nowoczesnych metod i technologii. Główne cele strategiczne PWSZ w Kaliszu to: budowa atrakcyjnej oferty edukacyjnej, dbałość o najwyższą jakość kształcenia, wspieranie rozwoju naukowego, internacjonalizacja studiów i badań naukowych, rozwój działalności badawczo-rozwojowej oraz naukowej i utrzymanie dobrej kondycji finansowej i efektywnego funkcjonowania Uczelni. Wymienione cele strategiczne odnoszą się do działalności edukacyjnej naukowo-badawczej, współdziałania Uczelni ze otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz rozwoju organizacyjnego. Strategia rozwoju Wydziału Rehabilitacji i Sportu PWSZ w Kaliszu na lata 2015-2020 nie została jeszcze przyjęta i będzie prezentowana Radzie Wydziału na najbliższym posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2015 roku. Zespołowi Oceniającemu (ZO) przedstawiony został jedynie projekt tego dokumentu. Misja Wydziału Rehabilitacji i Sportu nawiązuje do misji Uczelni i wynika z oczekiwań i potrzeb, zarówno interesariuszy zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Działania Wydziału są wyraźnie wkomponowane w dążenia Uczelni do realizacji nowoczesnego i kompetentnego procesu kształcenia studentów. Celem kształcenia na wizytowanym kierunku jest przygotowanie wysoko kwalifikowanych kadr, specjalistów z zakresu fizjoterapii, stanowiącej integralną część szeroko rozumianej kultury fizycznej. Ważnym elementem jest także znaczący w procesie kształcenia udział kadry naukowej o uznanych osiągnięciach oraz baza materialna zabezpieczająca rosnące potrzeby naukowo-badawcze i dydaktyczne. Zaprezentowana koncepcja kształcenia na kierunku bierze pod uwagę podstawowe kompetencje zawodowe fizjoterapeuty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Innowacyjność oferty nie jest wysoka, co w przypadku kształcenia na kierunku fizjoterapia nie może stanowić powodu do zaniżania oceny. Nie do końca zadawalająca jest różnorodność i wariantowość programu nauczania (w programach zawarto niewystarczającą liczbę przedmiotów do wyboru) co przekłada się na mniejszą elastyczność ścieżki kształcenia. W Uczelni funkcjonuje platforma e-learningowa e-Academia oparta na systemie Moodle, lecz studenci ocenianego kierunku nie korzystają z niej, ponieważ nie ma na niej materiałów im przeznaczonych.

Dotychczas w procesie ustalania koncepcji kształcenia uczestniczyli interesariusze wewnętrzni: tj. władze uczelni, nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku fizjoterapia oraz studenci, a także interesariusze zewnętrzni - podmioty służby zdrowia, funkcjonujące w Kaliszu i okolicznych miejscowościach, które stanowią miejsce pracy dla przyszłych absolwentów. Przedstawiciele części z nich wchodzi w skład Rady Konsultacyjnej powołanej w Uczelni w 2008 roku. Są to przede wszystkim jednostki i zakłady ochrony zdrowia, propagowania zdrowego stylu życia oraz placówki oświatowe, wśród których należy wymienić: Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu, Szpital Matki i Dziecka im. Przemysława II w Kaliszu, Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Jedlcu, Specjalistyczny Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołówce, Szkoła Podstawowa nr 9 i 11 w Kaliszu, Gimnazjum nr 1 w Kaliszu. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych byli obecni na spotkaniu z ZO, dyskusja ujawniła znajomość bieżących problemów Wydziału oraz duże zaangażowanie w sprawy rozwoju kierunku fizjoterapii. Interesariusze zewnętrznymi potwierdzili, że koncepcja kształcenia na kierunku fizjoterapia jest tworzona z ich udziałem. Odbywa się to na spotkaniach organizowanych na Wydziale. Protokoły z tych spotkań zostały przedstawione ZO.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym Władze Jednostki poinformowały, iż studenci brali udział w pracach nad określeniem koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku poprzez uczestnictwo w pracach Rady Wydziału. Podczas wizytacji przedstawiona została uchwała Samorządu Studenckiego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu nr 10A/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie wyrażenia pozytywnej opinii o efektach kształcenia dla kierunku fizjoterapia. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego potwierdzili, iż biorą czynny udział w pracach Rady Wydziału, lecz nie posiadali wiedzy na temat wyżej wymienionej uchwały. Osoby zaangażowane w konsultacje i opiniowanie efektów kształcenia dla wizytowanego kierunku ukończyły już studia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki. Innowacyjność oferty nie jest wysoka, co w przypadku kształcenia na kierunku fizjoterapia nie może stanowić powodu do zaniżania oceny. Nie do końca zadawalająca jest różnorodność i wariantowość programu nauczania (w programach zawarto niewystarczającą liczbę przedmiotów do wyboru) co przekłada się na mniejszą elastyczność ścieżki kształcenia. Wnioskodawca nie przewiduje wykorzystania nowoczesnych form i sposobów studiowania np. e-learningu, stosuje tradycyjne formy kształcenia.

2) Należy ocenić pozytywnie udział wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju. W toku wizytacji Władze Jednostki przekazały informacje oraz udostępniły dokumentację, które wskazują na zaangażowanie studentów w proces określania koncepcji kształcenia wizytowanego kierunku. Przedstawiciele Samorządu Studentów nie potrafili odnieść się do tej kwestii z uwagi na to, że osoby zaangażowane w ten proces ukończyły już studia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

Uchwałą Nr 381/2012 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu z dnia 1 marca 2012 r. określone i zatwierdzone zostały efekty kształcenia na kierunku „fizjoterapia”. W przedstawionej do realizacji ofercie kształcenia istnieje zgodność założonych kierunkowych efektów kształcenia z praktycznym profilem kształcenia i celem kształcenia, którym jest przygotowanie absolwentów do zawodu poprzez uzyskanie wiedzy i zdobycie umiejętności niezbędnych do kształtowania, podtrzymywania oraz przywracania sprawności, oraz utraconej lub obniżonej w wyniku chorób lub urazów wydolności fizycznej a także nabycie takiej sprawności fizycznej przez absolwenta, która umożliwi poprawne demonstrowanie i przeprowadzanie zabiegów kinezyterapeutycznych u osób z niepełnosprawnością lub chorych. Profil praktyczny

znajduje odzwierciedlenie w efektach kształcenia, zwłaszcza tych przypisanych do przedmiotów kształtujących kompetencje praktyczne studenta fizjoterapii. Sformułowano 38 efektów z kategorii wiedzy, 33 efekty z kategorii umiejętności i 22 efekty z kategorii kompetencji społecznych. Efekty odnoszą się prawidłowo do obszaru nauki z których został wyodrębniony kierunek i nawiązują do nauk medycznych o zdrowiu i o kulturze fizycznej, nawiązują także do dyscypliny dziedziny jaką są nauki medyczne o zdrowiu i o kulturze fizycznej. Efekty zawarte w opisie nakreślają jasno sylwetkę absolwenta, która jest zgodna z wymaganiami Światowej Konfederacji Fizjoterapii (World Confederation for Physical Therapy – WCPT) co oznacza, iż absolwent kierunku fizjoterapia jest odpowiedzialny za świadczenie usług wobec jednostek lub populacji osób mających na celu rozwijanie, utrzymywanie i przywracanie im maksymalnych zdolności ruchowych i funkcjonalnych. Świadczenia te mogą być wykonywane wyłącznie przez fizjoterapeutę lub pod jego kierunkiem i nadzorem. WCPT określa, iż fizjoterapeuta posiada kompetencje do badania, prognozy, ewaluacji, oceniania, diagnozy funkcjonalnej oraz programowania postępowania terapeutycznego, również przeprowadzenia powtórnej oceny pacjenta podczas terapii. ZO ocenia spójność efektów kierunkowych z innymi standardami międzynarodowymi, tj. „The Competence” ENPHE. Przedstawione w opisie efekty kierunkowe wychodzą także naprzeciw oczekiwaniom polskiego rynku pracy, co potwierdzają interesariusze zewnętrzni współpracujący z Uczelnią. Stwierdzono spójność pomiędzy efektami kierunkowymi i efektami sformułowymi dla obszaru, co potwierdza analiza matrycy pokrycia efektów oraz analiza zawartości kart przedmiotów. Efekty przedmiotowe odnoszą się do efektów kierunkowych, które z kolei są spójne z efektami sformułowymi dla obszaru. Należy zauważyć, iż studenci nie potrafią w sposób właściwy przypisać efektów kształcenia do poszczególnych modułów kształcenia, co wynika z utrudnionego dostępu do kart przedmiotów a także z braku dostępu do opisu efektów kierunkowych, które nigdzie nie są opublikowane. W opinii ZO istnieje możliwość osiągnięcia efektów przedmiotowych i kierunkowych

ZO analizując opis kierunkowych efektów kształcenia oraz efektów przedmiotowych zamieszczonych w sylabusach może stwierdzić, iż są one opisane w sposób zrozumiały, co ułatwia ich sprawdzalność. Studenci ocenianego kierunku nie wiedzieli czym są efekty kształcenia. Informacje o celu zajęć, bez podziału na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, otrzymują od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Ze względu na brak informacji o zakładanych efektach kształcenia, wynikający między innymi z braku publikowania kart przedmiotów, studenci nie byli w stanie ich ocenić.

Formalnie jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, co można ocenić na podstawie przedłożonych do wglądu kart przedmiotów. Do każdego efektu kształcenia z kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przypisano sposób ich weryfikacji i jest on prawidłowy. Szczególnie istotny jest sposób weryfikacji efektów kształcenia przypisanych do przedmiotów praktycznych. Przedmioty kliniczne oraz praktyki zawodowe zawierają sposoby weryfikacji opierające się na przeprowadzaniu sprawdzianów umiejętności praktycznych, co jest właściwe. Nieprawidłowe jest to, że studenci mają jedynie sporadyczny dostęp do kart przedmiotów. Studenci obecni na spotkaniu z przedstawicielem Zespołu Oceniającego poinformowali, iż zdarzyły się pojedyncze przypadki, gdy otrzymali

karty przedmiotów od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Zaznaczyli również, iż sporadycznie z nich korzystali, ponieważ wszelkie niezbędne informacje otrzymują od nauczycieli akademickich w trakcie zajęć. Zgodnie z §8 ust. 4 Regulaminu studiów nauczyciel akademicki prowadzący przedmiot zobowiązany jest podać na pierwszych zajęciach szczegółowy program przedmiotu wraz z efektami kształcenia z wykazem literatury oraz regulamin przedmiotu, określający wymaganą formę uczestnictwa w zajęciach, sposób bieżącej kontroli wyników nauczania, tryb i terminarz zaliczeń i egzaminów, terminy i miejsca konsultacji dla studentów oraz inne wymagania. Studenci potwierdzili, że nauczyciele akademicy informują ich o stosowanych formach weryfikacji efektów kształcenia (bieżąca kontrola, zaliczenia, egzaminy) oraz konsekwentnie je realizują. W opinii studentów stosowane formy są odpowiednie i dobrze dopasowane do rodzaju zajęć. Regulamin studiów określa sposób uzyskiwania zaliczeń. Podstawą do zaliczenia zajęć jest udział i aktywność studenta na zajęciach, wyniki kontroli wiadomości oraz oceny prac wynikających z programu zajęć. Formę tej kontroli określa prowadzący zajęcia. **Analiza wybranych prac etapowych wykazała braki świadczące o nieodpowiednim ich przeprowadzaniu i archiwizacji.** Brakowało w opinii ZO informacji o przedmiotach w ramach których były przeprowadzone, efektach kształcenia które miały być przy ich pomocy zweryfikowane oraz sposobach ich oceny.

W uczelni stosuje się następującą skalę ocen:

- 1) bardzo dobry 5,0
- 2) dobry plus 4,5
- 3) dobry 4,0
- 4) dostateczny plus 3,5
- 5) dostateczny 3,0
- 6) niedostateczny 2,0

Zaliczenia zajęć dydaktycznych dokonuje prowadzący zajęcia nie później niż w ostatnim tygodniu zajęć w semestrze. W tym samym terminie następuje zaliczenie wykładów z przedmiotów, które nie kończą się egzaminem. Zaliczenia poprawkowe odbywają się w terminie nie kolidującym z innymi zajęciami studenta, uzgodnionym przez prowadzącego zajęcia i zainteresowanego studenta, nie później niż do rozpoczęcia sesji poprawkowej. Student, który otrzymał ocenę niedostateczną z zaliczenia poprawkowego ma prawo odwołać się do dziekana w ciągu 14 dni, od daty zaliczenia poprawkowego. Na podstawie wniosku studenta dziekan może zarządzić komisyjne sprawdzenie uzyskanych przez studenta wyników. Zaliczenie komisyjne powinno odbyć się nie później niż w terminie 14 dni od daty przystąpienia do zaliczenia poprawkowego. Formę zaliczenia (ustna lub pisemna) określa dziekan. Zaliczenie komisyjne przeprowadza komisja w składzie trzech nauczycieli akademickich, powołana przez dziekana. Egzamin jest sprawdzianem stopnia opanowania przez studenta materiału ujętego w programie kształcenia. Egzamin przeprowadza wykładający dany przedmiot. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą dziekana, egzamin w określonym semestrze może przeprowadzić inny nauczyciel akademicki. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie obowiązujących zajęć z danego przedmiotu. Brak zaliczenia, uniemożliwia przystąpienie do egzaminu i powoduje wystawienie oceny niedostatecznej.

Opis zasad dotyczących odbywania przez studentów praktyk zawodowych zawiera Zarządzenie Rektora PWSZ w Kaliszu nr 4/IV/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r., wprowadzające regulamin studenckich praktyk zawodowych oraz Zasady organizacji i realizacji praktyk zawodowych PWSZ w Kaliszu. Praktyka zawodowa jest integralną częścią procesu kształcenia studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Państwowej Wyższej

Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu i podlega obowiązkowemu zaliczeniu. Praktyka zawodowa na kierunku fizjoterapii realizowana jest w wymiarze 23 tygodni. Szczegółowe cele i zakres praktyki określają programy praktyk zawodowych dla określonych kierunków/specjalności studiów. Podstawą zaliczenia poszczególnych etapów praktyki jest: uzyskanie każdorazowo pozytywnej opinii oraz oceny (opisowej) wystawionej przez sprawującego opiekę nad studentem w zakładzie pracy, załączenie zgodnie z założeniami organizacyjno-programowymi wypełnionego dziennika praktyk i przedłożenie go opiekunowi praktyk z pozostałą wymaganą dokumentacją. Zaliczenie praktyki jest warunkiem zaliczenia semestru, którego program przewiduje realizację tych zajęć. Obowiązuje 100% obecność na praktyce. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej student zobowiązany jest do wypracowania godzin praktyk w innym uzgodnionym terminie. Wszelkie praktyki zalicza się na ocenę. W przypadku odwołania studenta z praktyki na wniosek zakładu pracy (np. w związku z naruszeniem regulaminów zakładowych) student traci prawo do zaliczenia praktyki do czasu podjęcia w tej sprawie decyzji przez dziekana wydziału. Po zakończeniu cyklu praktyk student zobligowany jest złożyć dziennik praktyk w Dziekanacie Wydziału danego kierunku.

Zasady dyplomowania na kierunku fizjoterapia określone zostały w Regulaminie Studiów PWSZ w Kaliszu oraz uszczegółowione w Uchwale Rady Wydziału Nr 37/2013 z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia zasad pisania pracy dyplomowej na Wydziale Rehabilitacji i Sportu. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: złożenie egzaminów i uzyskanie zaliczeń ze wszystkich przedmiotów oraz zaliczenie studenckich praktyk zawodowych przewidzianych w planie studiów i programie kształcenia, przyjęcie pracy dyplomowej, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS. Egzamin dyplomowy na studiach I stopnia odbywa się według zasad określonych w Regulaminie Przebiegu Egzaminu Dyplomowego dla poszczególnych kierunków. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor i recenzent.

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188), a ich analiza pozwala na stwierdzenie, że zakładane cele i efekty kształcenia są weryfikowane.

Podobnie w wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego i recenzja pracy dyplomowej). Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że efekty kształcenia zakładane w programie kształcenia ocenianego kierunku studiów są weryfikowane.

Etapowe prace studentów na kierunku „fizjoterapia” są przechowywane przez Uczelnię i analizowane pod kątem realizacji efektów kształcenia.

Teczki akt osobowych studenta (razem z pracą dyplomową) przechowuje się w archiwum uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

ZO może stwierdzić, że zarówno zasady oceniania praktyk jak i proces dyplomowania są przeprowadzane w sposób właściwy, jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. System ten jest sformalizowany, prawidłowo opisany ale istnieje problem z powszechnym dostępem do jego opisu (brak dostępu do sylabusów).

Studenci rezygnują ze studiowania następujących powodów: niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego, nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie. Skala odsiewu jest duża i wynosi na studiach stacjonarnych licząc od momentu rozpoczęcia studiów do ich ukończenia w roku akademickim : 2011-2012 -35 % , w roku 2012-2013 -32 % a w roku 2013-2014-29%. Podobny procent odsiewu można zaobserwować na studiach niestacjonarnych. Na kierunku prowadzi się tradycyjne formy kształcenia, nie wykorzystuje się e -learningu.

2.4.jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Zgodnie z Uchwałą Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu nr 406/12 z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia systemu monitorowania karier, Uczelnia monitoruje kariery zawodowe swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, szczególnie po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów. Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie działań monitorowania jest Biuro Karier. Deklarację udziału w badaniach mogą złożyć absolwenci przy odbiorze dyplomu ukończenia studiów. Pierwsze badanie, w formie papierowego kwestionariusza ankiety, odbywa się tuż po wyrażeniu zgody na udział w badaniach. Badania po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów mają mieć formę ankiety w wersji elektronicznej. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji od pracowników Biura Karier wynika, iż w pierwszym roku funkcjonowania systemu deklarację udziału w badaniach złożyło ok. 90% absolwentów odbierających dyplom ukończenia studiów. Raport z pierwszego badania za rok 2013 jest w trakcie opracowywania.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Zespół dokonał przeglądu **prac dyplomowych**. W teczkach zawarto wersję papierową pracy dyplomowej, wydrukowaną dwustronnie. Tytuły ocenianych prac dyplomowych studiów I stopnia wskazują na zgodność ich tematyki z kierunkiem fizjoterapia. Oceniane prace są na ogół na dość dobrym poziomie merytorycznym, większość z nich co należy podkreślić, to prace badawcze oparte o dobry warsztat metodologiczny. Nie uniknięto jednakże błędów o charakterze formalnym (zły układ treści, brak obowiązkowych rozdziałów pracy, brak prawidłowej numeracji rozdziałów, ubogie piśmiennictwo zawierające głównie pozycje książkowe itp). Niedociągnięcia w pracach znajdują zazwyczaj swoje odzwierciedlenie w uwagach promotorów i recenzentów oraz wystawianych ocenach.

W jednym przypadku ZO zwrócił uwagę na niestaranną dokumentację protokołu egzaminu licencyjnego (odnotowano liczne skreślenia oraz brak wyliczenia ostatecznego wyniku studiów w postaci średniej).

Zespół oceniający podczas wizytacji zapoznał się z **pracami etapowymi** i dopatrzył się następujących uchybień: brakowało informacji jakiego przedmiotu dotyczyły prace etapowe, czy były to kolokwia czy egzaminy, nie przedstawiono kryterium oceny czyli sposobu weryfikacji. Zawarte prace świadczyły o nieodpowiednim ich przeprowadzaniu w ramach oceny osiągnięcia założonych efektów kształcenia. **ZO zaleca sformalizowanie sposobu prowadzenia i przechowywania prac etapowych. W teczkach powinny znajdować się: prace etapowe – z dokładnym opisem sposobu oceny i kategorii**

zaplanowanych efektów kształcenia oraz obowiązującym wzorem sprawozdań z realizacji przedmiotu oraz wykaz metod weryfikacji osiągniętych efektów. Należy zadbać aby weryfikacja osiąganych efektów kształcenia w zakresie umiejętności odbywała się jako praktyczne wykonanie zadania, a nie tylko teoretyczne, bowiem teoria dotyczy głównie wiedzy.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ - znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia sformułowała kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku fizjoterapia wyodrębniając kierunek z obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Określone w macyry efekty kształcenia oraz w kartach przedmiotów cele i efekty kształcenia i powiązania między nimi wskazują, że w odniesieniu do ocenianego kierunku możliwe jest osiągnięcie założonych kierunkowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i efektów przedmiotowych. **Uczelnia nie zapewnia w elementarnym zakresie dostępu do informacji na temat efektów kształcenia przyjętych dla prowadzonego kierunku studiów, opisy kierunkowych efektów kształcenia oraz sylabusów nie są nigdzie publikowane.**

2) Efekty kształcenia zostały określone dla kierunku w sposób zrozumiały i pozwalają na stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji. **Brak opinii studentów w tym zakresie jest spowodowany nieznanością pojęcia związanego z efektami kształcenia z powodu braku dostępu do sylabusów.**

3) ZO stwierdza, iż z formalnego punktu widzenia system weryfikacji efektów kształcenia stosowany na ocenianym kierunku studiów jest kompleksowy, obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia oraz wszystkie jego etapy. ZO stwierdza równocześnie, iż **analiza wybranych prac etapowych wykazała braki świadczące o nieodpowiednim ich przeprowadzaniu i archiwizacji.** Brakowało informacji jakiego przedmiotu dotyczyły prace etapowe, kto dokonywał weryfikacji, czy były to kolokwia czy egzaminy, nie przedstawiono także kryterium ich oceniania.

4) W Uczelni stworzony jest system monitorowania losów absolwentów i prowadzone są od roku badania pozwalające na pozyskiwanie informacji w tym zakresie. Raport z pierwszego badania za rok 2013 jest w trakcie opracowywania.

3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

W planach studiów wg KRK zaplanowano na studiach realizację programu w czasie 2450 godzin na studiach stacjonarnych, w tym wykładów 950 godzin i ćwiczeń 1500 godzin oraz 2095 godzin na studiach niestacjonarnych, w tym wykładów 769 godzin i ćwiczeń 1326 godzin. Dodatkowo w planie studiów uwzględniono praktyki zawodowe w liczbie 920 godzin (23 tygodnie, 20 pkt ECTS) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Plany studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są zbudowane z czterech identycznych modułów, którym przyporządkowane są poszczególne przedmioty:

1.kształcenia ogólnego, do którego przyporządkowanych jest 11 pkt ECTS; (Podstawy informatyki, Bezpieczeństwo i higiena pracy, Prawne zagadnienia fizjoterapii, Ochrona własności intelektualnej, Etyka i deontologia, Socjologia, Metodologia pracy licencjackiej);

2.podstawowe, do którego przyporządkowanych jest 58 pkt ECTS;

(Anatomia prawidłowa funkcjonalna, rentgenowska, Biologia medyczna, Fizjologia człowieka, Fizjologia wysiłku i kliniczna, Biochemia, Biofizyka, Biomechanika kliniczna, Kinezyjologia, Psychologia rozwoju i kliniczna, Patologia ogólna, Pedagogika i pedagogika specjalna, Wychowanie zdrowotne i ekologiczne, Higiena i epidemiologia, Kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu, Zdrowotne formy aktywności fizycznej osób dorosłych i starszych, Fizykoterapia w odnowie biologicznej, Biologiczne uwarunkowania dobrostanu człowieka, Sport osób niepełnosprawnych, Pierwsza pomoc przedmedyczna, Medycyna sportu i traumatologia, Zaopatrzenie ortopedyczne, Interakcje leków z zabiegami fizykalnymi);

3.kierunkowe, do którego przyporządkowanych jest 53 pkt ECTS; (Fizjoterapia ogólna, Kinezyterapia, Fizjoterapia w dysfunkcjach narządu ruchu, Fizykoterapia, Masaż, Fizjoterapia w chirurgii i onkologii, Fizjoterapia w ginekologii i położnictwie, Fizjoterapia w psychiatrii, Fizjoterapia w neurologii i neurochirurgii, Fizjoterapia w oto-rhino-laryngologii, Fizjoterapia w reumatologii Fizjoterapia w pulmonologii, Fizjoterapia w kardiologii, Fizjoterapia w geriatricy);

4.ograniczonego wyboru, do którego przyporządkowanych jest 38 pkt ECTS;

(Język obcy, Wychowanie fizyczne, Fizjoterapia w pediatrii [do wyboru: Pediatria ogólna, Specjalne metody fizjoterapii w pediatrii], Seminarium dyplomowe, Teoria i praktyka odnowy biologicznej i "wellnessu" / Żywnienie w odnowie biologicznej, Turystyka zdrowotna / Turystyka osób niepełnosprawnych, Terapia manualna / Podstawy osteopatii, Teoria i metodyka rekreacji / Estetyka ciała w odnowie biologicznej, Zabiegi fizjoterapeutyczne w odnowie biologicznej / Metody psychoregulacyjne i relaksacyjne, Gry i zabawy ruchowe / Rekreacyjne formy aktywności ruchowej, Aspekty bólu w rehabilitacji / Neurofizjologia aktywności fizycznej, Przedmiot ogólnouczelniany, Podstawy treningu zdrowotnego / Podstawy fizjologii pracy i wypoczynku).

W zestawie przedmiotów ograniczonego wyboru znajduje się seminarium dyplomowe, realizowane na semestrze V i VI (9 pkt ECTS), dwa przedmioty ogólnouczelniane realizowane - odpowiednio - w semestrze IV i V (po 1 pkt ECTS). Dodatkowo student ma możliwość wzięcia udziału w obozach fakultatywnych: letnim lub zimowym w wymiarze po 40 godzin, realizowanych po semestrze III i IV **za które Uczelnia nie przydziela punktów ECTS co jest nieprawidłowe**

Dodatkowo student otrzymuje 20 punktów ECTS za praktykę zawodową (23 tygodnie w czasie semestrów II, III, IV i V) i traktuje praktyki jako przedmioty do wyboru, uznając że wybór miejsca praktyki stanowi podstawę do zaliczenia tych przedmiotów **do grupy tych przedmiotów, co jest nieprawidłowe.**

W każdym semestrze student powinien uzyskać co najmniej 30 % punktów ECTS do wyboru liczonych z ogólnej liczby ECTS, która wynosi 180 ECTS. Uczelnia powinna zatem zagwarantować wybór przedmiotów do wyboru na liczbę 54 ECTS. Licząc ECTS za przedmioty ograniczonego wyboru (38ECTS) seminarium (9ECTS) oraz dwa przedmioty ogólnouczelniane po 1 ECTS za przedmiot tych punktów jest 49 a więc **brakuje 5 pkt ECTS.**

Analiza sylabusów przez ZO wykazała, że **dobór innych treści kształcenia jest prawidłowy. Prawidłowa jest także sekwencja przedmiotów**, po realizacji przedmiotów podstawowych takich jak Anatomia czy Fizjologia następują takie jak Patologia ogólna wprowadzające w zagadnienia związane z chorobami oraz przedmioty kształcenia zawodowego, zarówno te przygotowujące studenta do przeprowadzania w sposób metodycznie prawidłowy ćwiczeń ruchowych, jak i prowadzenia konkretnych form usprawniających z zakresu kinezyterapii, terapii manualnej czy masażu. Później następują przedmioty kliniczne.

Program kształcenia na kierunku studiów „fizjoterapia” realizowany jest z wykorzystaniem różnych form dydaktycznych: wykładów, ćwiczeń, seminariów. Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z procesu kształcenia i pozytywnie wypowiedzieli się o stosowanych formach kształcenia. Ich zdaniem zajęcia są ciekawe i umożliwiają nabycie niezbędnych umiejętności praktycznych wykorzystywanych w przyszłej pracy zawodowej.

Szczególnie istotne na ocenianym kierunku są ćwiczenia kliniczne i praktyki zawodowe, studenci obydwóch trybów kształcenia zrealizują 920 godzin praktyk zawodowych. semestru Celem praktyk jest doskonalenie przez studentów zdobytej wiedzy na ćwiczeniach klinicznych oraz umiejętności praktycznego jej wykorzystania. Praktyki mają za zadanie zdobycie doświadczenia zawodowego niezbędnego w pracy fizjoterapeuty. Nadzór nad organizacją i koordynacją praktyk Uczelni sprawuje Opiekun Praktyk. System organizacji praktyk jest właściwy, istnieje bezpośredni nadzór nad przebiegiem praktyk. **Uczelnia nie prowadzi hospitacji praktyk, co utrudnia właściwą kontrolę nad ich przebiegiem.** Studenci ocenianego kierunku mogą odbyć praktykę w jednym z trzech szpitali, z którymi Uczelnia posiada podpisane wieloletnie porozumienia. Studenci mogą również samodzielnie znaleźć miejsce odbywania praktyk. W takim przypadku Pełnomocnik dziekana ds. praktyk musi zawrzeć stosowne porozumienie z wybranym zakładem pracy. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili sposób organizacji praktyk. Obowiązkowa realizacja praktyki na placówce wskazanej przez Uczelnię dotyczy 4 tygodniowej letniej praktyki klinicznej, pozostałe praktyki są realizowane w miejscu wskazanym przez studenta. Uczelnia dysponuje listą placówek, z którymi zawarła umowy na realizację praktyki, studenci wybierają zatem z listy placówek uczelnianych lub wskazują placówkę samodzielnie. Rodzaje placówek są spójne z charakterem praktyki. Zaliczenia praktyki zawodowej dokonuje Opiekun Praktyki na podstawie odpowiedniej dokumentacji złożonej przez studenta (dzienniczka praktyk). Analiza dzienniczek praktyk wykazała, iż dokumenty te stanowią dość dobre informacje o przebiegu praktyki. Można dowiedzieć się z nich co student robił każdego dnia, z jakimi pacjentami ćwiczył, jakie zabiegi fizykoterapeutyczne wykonywał. Terminy realizacji praktyk zawodowych nie budzą wątpliwości, są dobrze zsynchronizowane z planem studiów. Podobnie jak praktyki, także ćwiczenia kliniczne odbywają się w placówkach medycznych, z którymi Uczelnia ma podpisane umowy lub porozumienia. ZO dokonał analizy zawartych z placówkami umów stwierdzając ich ważność. Opis zasad dotyczących odbywania przez studentów praktyk zawodowych zawiera Zarządzenie Rektora PWSZ w Kaliszu nr 4/IV/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r., wprowadzające regulamin studenckich praktyk zawodowych oraz Zasady organizacji i realizacji praktyk zawodowych PWSZ w Kaliszu.

System punktacji ECTS: Od roku akademickiego 2006/2007 w PWSZ w Kaliszu wdrożono Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów Zaliczeniowych. Aktualnie stosowany system punktów określa Zarządzenie Rektora PWSZ w Kaliszu nr 43/IV/2012 z dnia 21.12.2012 w sprawie uczelnianego systemu punktów zaliczeniowych, zgodnego ze standardami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów – ECTS. oraz zgodne ze standardami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów – *European Credit Transfer System* (ECTS) i regulaminem studiów (~~Załącznik nr 8~~) w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. **ZO stwierdza, iż nie wszystkim elementom programu studiów prowadzonych w uczelni przypisuje się punkty zaliczeniowe. Nie przyznano ECTS za obóz letni (lub zimowy do wyboru) który student realizuje podczas 40 godzin, co jest nieprawidłowe. Obóz ten znajduje się w programie kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Pozostałym przedmiotom przypisano punkty ECTS.** Punkty zaliczeniowe, odzwierciedlają realny czas pracy studenta. Zaliczenie semestru wymaga zdobycia kompletu punktów ECTS, natomiast rejestracja na kolejny semestr studiów jest możliwa pod warunkiem uzyskania minimum $[30 \times K - (12 + N)]$ punktów, gdzie: K – liczba semestrów, jakie upłynęły od rozpoczęcia studiów, N – liczba punktów dodatkowych z przedziału (0, 2) określana przez Senat (Senat PWSZ uchwalił, że $N=2$). Brakujące punkty – zaliczenie przedmiotów musi być uzupełnione w przeciągu 2 kolejnych semestrów. Wdrożony system ECTS umożliwia uznawanie okresu studiów odbywanych za granicą oraz studiowanie na tym samym kierunku w uczelniach polskich, posiadających system ECTS, co zwiększa mobilność studentów i indywidualizuje proces kształcenia.

Organizacja procesu kształcenia. Rok akademicki rozpoczyna się 1 października, trwa do 30 września następnego roku, o ile Rektor PWSZ nie zarządzi inaczej i składa się z dwóch semestrów - zimowego i letniego. Na kierunku fizjoterapia na poziomie studiów licencjackich jest 6 semestrów. Semestr obejmuje: okres zajęć dydaktycznych, sesje egzaminacyjne, wakacje oraz przewidziane planem studiów praktyki zawodowe. Szczegółową organizację roku akademickiego ustala rektor i po zaopiniowaniu przez senat podaje do wiadomości, co najmniej na dwa miesiące przed jego rozpoczęciem. Informacja o organizacji procesu kształcenia wraz ze wskazaniem terminów, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, terminów sesji egzaminacyjnej, egzaminów poprawkowych publikowana jest udostępniona dla studentów. Wykazy przedmiotów na kierunku Fizjoterapia zawarte są w planach studiów, natomiast treści przekazywane w ramach poszczególnych przedmiotów, rodzaje stosowanych metod dydaktycznych podczas realizacji zajęć oraz uzyskiwane efekty kształcenia i metody weryfikacji ich osiągnięcia są przedstawione w poszczególnych Kartach Przedmiotów. Plany studiów dostępne są dla studentów na tablicy ogłoszeń, w sekretariacie wydziału oraz na stronie internetowej uczelni. Studenci I roku zgłosili swoje wątpliwości dotyczące przedmiotu Anatomia prawidłowa, funkcjonalna, rentgenowska. Ich zdaniem łączenie zajęć i przeprowadzania ich w formie 5-godzinnych bloków powoduje obniżenie koncentracji oraz spadek zainteresowania prezentowanymi treściami pod koniec zajęć. Studenci zgłosili także uwagę na 15-minutowe przerwy pomiędzy zajęciami odbywającymi się w Collegium Medicum, szpitalem a Kampusem przy ul. Poznańskiej. Ich zdaniem przerwy są zbyt krótkie przez co często spóźniają się na kolejne zajęcia. W związku z realizacją zajęć dydaktycznych w formie niestacjonarnej, ZO stwierdza, że odbywają się one w soboty i niedziele. Liczba zjazdów jest wystarczająca i sprzyja osiągnięciu efektów kształcenia. **ZO ocenia, iż system organizacji procesu kształcenia umożliwia osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia przedstawionych w opisie.**

Indywidualizacja procesu kształcenia. Regulamin studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu umożliwia studiowanie według indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu studiów i

programu kształcenia. Zgodnie z §12 ust. 2 Regulaminu dopuszcza się możliwość zastosowania indywidualnej organizacji studiów wobec studentów: samodzielnie wychowujących dzieci, będących osobami z niepełnosprawnościami, będących członkami sportowej kadry reprezentującej uczelnię w rozgrywkach sportowych lub osiągających bardzo dobre wyniki sportowe, równolegle studiujących na innych kierunkach studiów, będących w sytuacjach życiowych uznanych przez dziekana za szczególnie uzasadnione i wybranych od kolegialnych organów uczelni. Według informacji przedstawionych przez Jednostkę w trakcie wizytacji wynika, że do tej pory żadna osoba nie skorzystała z indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu studiów i programu kształcenia. Studenci poproszeni o odniesienie się do tej kwestii poinformowali, iż do tej pory nie potrzebowali korzystać z możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Zgodnie z §7 ust. 6 Regulaminu Uczelnia ma obowiązek wspierania kształcenia studentów będących osobami niepełnosprawnymi. Jeśli wynika to z rodzaju niepełnosprawności studenta, to ma on możliwość korzystania podczas zajęć bądź egzaminów z pomocy osób trzecich, takich jak: tłumacze języka migowego, lektorzy, stenotypiści, asystenci laboratoryjni, pomagający studentom z niepełnosprawnością rąk. W przypadku, gdy z powodu niepełnosprawności studenta niemożliwe jest samodzielne sporządzanie notatek dziekan udziela pozwolenia na zastosowanie dodatkowych urządzeń technicznych lub na pomoc asystenta studenta z niepełnosprawnościami umożliwiającymi mu pełny udział w zajęciach. W przypadku stosowania urządzeń rejestrujących dźwięk lub dźwięk i obraz student zobowiązany jest do uprzedniego podpisania deklaracji o ochronie praw autorskich, o wykorzystaniu zarejestrowanych materiałów wyłącznie na użytek prywatny. Dodatkowo jeżeli niepełnosprawność lub choroba studenta nie pozwala na udział w zajęciach w trybie standardowym możliwe jest zwiększenie przez dziekana dopuszczalnej liczby godzin absencji na zajęciach na wniosek studenta, a także dopuszcza się możliwość zamiany egzaminów i zaliczeń z formy pisemnej na ustną i odwrotnie. Organizacja i warunki praktyk zawodowych określone są w Regulaminie Praktyk Zawodowych wprowadzonych Zarządzeniem Nr 4/IV/2013 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu z dnia 15 stycznia 2013 r. oraz Zasadach organizacji i realizacji praktyk zawodowych na kierunku fizjoterapia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. Zgodnie z Regulaminem studenci ocenianego kierunku muszą odbyć 30-tygodniową praktykę zawodową, natomiast w programie kształcenia oraz Zasadach organizacji i realizacji praktyk zawodowych na kierunku fizjoterapia na praktykę przeznaczono 23 tygodnie, w tym: II semestr – 5 tygodni, III semestr – 4 tygodnie, IV semestr – 10 tygodnie, V semestr – 4 tygodnie. Sugerowana jest korekta Regulaminu Praktyk Zawodowych i przystosowania do obecnego programu kształcenia. Zgodnie z Regulaminem student zobowiązany jest odbyć 4 tygodnie praktyki w Szpitalu Zespolonym im. L. Perzyny w Kaliszu w IV semestrze studiów, pozostałe praktyki może odbyć w publicznych lub niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej kierowanych przez magistra rehabilitacji lub fizjoterapii. Zgodnie z Uchwałą Senatu nr 366/2011 z 20 grudnia 2011 r. w sprawie określenia warunków zaliczenia studentom wykonywanej pracy zawodowej na poczet praktyki zawodowej, zwolnienie z części praktyki zawodowej dla studentów posiadających wykształcenie technika fizjoterapii i zatrudnienie na stanowisku fizjoterapeuty w jednostkach służby zdrowia wynosi: II semestr – przy stażu zawodowym min. 5 lat, jeżeli od ustania zatrudnienia nie minęło więcej niż dwa lata, III semestr – staż zawodowy powyżej 5 lat, jeżeli od ustania zatrudnienia nie minęło więcej niż dwa lata, IV semestr – nie przewiduje się zwolnienia z obowiązku praktyki w szpitalu (4 tygodnie), V semestr – nie przewiduje się zwolnienia z praktyki w Oddziale Rehabilitacji Dziecięcej (1 tydzień). Studenci ocenianego kierunku mogą odbyć praktykę w jednym z trzech szpitali, z którymi Uczelnia posiada podpisane wieloletnie porozumienia. Studenci mogą również samodzielnie znaleźć miejsce odbywania praktyk. W takim

przypadku Pełnomocnik dziekana ds. praktyk musi zawrzeć stosowne porozumienie z wybranym zakładem pracy. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili sposób organizacji praktyk.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.) Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia po skorygowaniu następujących uchybień: należy zawrzeć w programie studiów przedmioty do wyboru w liczbie nie mniejszej niż 30 % ECTS, co wyniesie minimalnie 54 ECTS obecnie jest 49 ECTS. Należy przypisać wszystkim przedmiotom zawartym w programie studiów pkt ECTS, Uczelnia nie przypisała pkt ECTS obozom które student realizuje w ciągu 40 godzin dydaktycznych. Prowadzenie hospitacji praktyk zawodowych umożliwi prawidłową weryfikację efektów kształcenia przypisaną do praktyk zwłaszcza, że Uczelnia nie wszystkie praktyki organizuje osobiście.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Szczególnie ważne jest prawidłowe dostosowanie treści i form kształcenia oraz metod dydaktycznych dla efektów kształcenia z kategorii umiejętności a także prawidłowe określenie miejsca ich realizacji.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku studiów fizjoterapia, studia I stopnia, wynosi 57 osób, w tym 9 profesorów, 7 doktorów habilitowanych, 14 doktorów i 18 magistrów. Do minimum kadrowego zgłoszono 9 osób (Zał. nr 1.), natomiast w grupie pozostałych nauczycieli 48 osoby (Zał. nr 2. Cz. II.).

Grupa pozostałych nauczycieli akademickich obejmuje: 3 profesorów (2 n kf, 1 n. Farmaceutycznych), 6 dr hab. n kf (2 n. med., 1 biol. med., 2 n KF, 1 n. hum.), 12 doktorów (4 dr n. kf, 6 dr n. med., 1 biol., 1 filozofii) i 27 magistrów i lekarzy medycyny (5 lek. med., 3 mgr WF, 10 mgr fizjoterapii, 9 mgr filologii).

Na podstawie analizy kwalifikacji kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów można stwierdzić, że przeważają nauczyciele akademicy reprezentujący obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej – 44 osoby.

Struktura kwalifikacji oraz liczba nauczycieli akademickich stanowiących kadrę dydaktyczną kierunku fizjoterapia umożliwi osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego 7 samodzielnych nauczycieli akademickich i 2 doktorów. Po przeanalizowaniu dorobku naukowego i doświadczeń zawodowych zdobytych poza uczelnią nauczycieli zgłoszonych do minimum kadrowego zaliczono wszystkich zgłoszonych przez uczelnię pracowników w tym 7 samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 2. doktorów. Są oni specjalistami w tym obszarze i posiadają duże doświadczenie zawodowe oraz pedagogiczne.

Nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami oraz zgodnie z posiadanym dorobkiem naukowym. Poszczególni nauczyciele akademicy prowadzący przedmioty kierunkowe reprezentują zgodne obszary nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych. Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe są prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Podsumowując, obsada zajęć jest prawidłowa.

Skład minimum kadrowego odpowiada wymaganiom określonym w **§ 14 pkt. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 poz. 1370), „*minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.*”

Spełnione są także zapisy **§ 13 pkt. 1** powyższego rozporządzenia, tj.: „*nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów*” a także **§ 13 pkt. 2**, tj.: nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Zgodnie z wymogami art. 9a ust. 1 ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy.

Skład minimum kadrowego ocenianego kierunku jest stabilny, z wyjątkiem jednej osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (poz. 7 Załącznika nr 5 do raportu) pozostałe osoby stanowią minimum kadrowe nie przerywane od 5 lat. Ponadto wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni do tegoż minimum zatrudnieni są na czas nieokreślony.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.)

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014, poz. 1370) i wynosi ok. 1:32 (wymagana relacja 1:60).

Należy stwierdzić, że wymagania formalne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu, zostały spełnione.

Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez współpracę z Akademią Wychowania Fizycznego w Poznaniu i ma podpisaną umowę z tą uczelnią. Niestety nie realizowany jest program Sokrates, jednak nauczyciele nie są zainteresowani takimi wyjazdami.

W ramach polityki kadrowej, ukierunkowanej na rozwój naukowy i dydaktyczny nauczycieli akademickich, sprzyjającej podnoszeniu kwalifikacji pokrywane są koszty uczestnictwa w kursach specjalistycznych oraz koszty przeprowadzenia przewodów doktorskich. Uczelnia wspomaga finansowo rozwój pracowników ze środków poprzez dofinansowanie prowadzenia badań naukowych, czynnego udziału pracowników w konferencjach naukowych. Sama również organizuje konferencje naukowe (w 2014 roku konferencja prezentująca dorobek naukowy kadry własnej dla studentów), posiada własne Wydawnictwa wydające monografie naukowe.

Prowadzona jest także okresowa ocena nauczycieli akademickich na podstawie ankiety. ZO mając wgląd w dokumentację stwierdził, iż znajdują się one u Dziekana Wydziału. Zasady i zakres oceny nauczycieli akademickich określa Statut Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu.

Zatrudnienie pracowników na Wydziale odbywają się na podstawie konkursu na stanowiska dydaktyczne zgodnie ze Statutem Uczelni. Kierownik Katedry składa pisemny wniosek do Dziekana o zatrudnienie na wskazane stanowisko wyszczególniając dokładnie jakie wykształcenie, dorobek naukowy i kompetencje zawodowe musi posiadać osoba. Następnie uruchamiana jest obowiązująca procedura konkursowa przez Dziekana za zgodą rektora, którą prowadzi Komisja Konkursowa.

Rozwój naukowy pracowników naukowo-dydaktycznych możliwy jest poprzez opiekę naukową profesorów stanowiących minimum kadrowe (zdobywanie stopni naukowych: w ostatnich latach jedna osoba obroniła pracę doktorską), współpracę z innymi uczelniami szczególnie Akademię Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Uczelnia ma także swoje pracownie badawcze np. fizjologiczną, gdzie prowadzone są badania.

Uczelnia wspiera rozwój kadry naukowo – dydaktycznej zapewniając jej udział w konferencjach naukowych. Ponadto Uczelnia umożliwi kadrze akademickiej publikowanie wyników działalności naukowo – badawczej.

W spotkaniu ZO z kadrą uczestniczyła 10 osobowa grupa nauczycieli akademickich. Wszyscy wyrazili zadowolenie z warunków pracy, jakie stwarza im Uczelnia i potwierdzili udział w tworzeniu efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów.

Nauczyciele uczestniczący w spotkaniu pozytywnie ocenili system wsparcia działalności naukowej i rozwoju zawodowego.

Nauczyciele pozytywnie oceniają współpracę z dyrekcją Instytutu.

Uważają, że infrastruktura dydaktyczna, w tym pomoce naukowe stosowane w procesie kształcenia są wystarczające.

Nauczyciele mają dostęp do wyników ankiety studenckiej – do ogólnego jej podsumowania oraz do własnej oceny. Poza tym mają wiedzę o działaniach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że podczas spotkania nauczyciele potrafili określić perspektywy rozwoju uczelni, które upatrują w uruchomieniu nowych specjalności np. fizjogerontoprofilaktyki, co daje szansę na zwiększenie zatrudnienia dla absolwentów oraz otwarcie II stopnia studiów. Zauważają oni również ograniczenia wynikające z dużego

bezrobocia w grupie fizjoterapeutów w Polsce oraz uruchamianie tego kierunku w innych szkołach Wyższych.

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena

Ogólna ocena hospitolowanych zajęć dydaktycznych:

Przeprowadzone przez ZO hospitolacje zajęć dydaktycznych wykazały dobre przygotowanie merytoryczne i pedagogiczne nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć oraz zaangażowanie studentów w proces przyswajania nowych wiadomości.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego – w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

1. Liczba nauczycieli i struktura ich kwalifikacji umożliwia realizację celów i efektów kształcenia.
2. Zalecenia dotyczące minimum kadrowego są spełnione. Obsada zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów jest prawidłowa. Zajęcia prowadzą nauczyciele posiadający odpowiedni dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią.
3. Uczelnia zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego poprzez współfinansowanie badań naukowych, wyjazdów na konferencje oraz finansowanie awansów naukowych. Należy zintensyfikować wymianę z ośrodkami akademickimi krajowymi i zagranicznymi.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wydział realizuje swoją działalność w budynkach zlokalizowanych przy ul. Kaszubskiej 13. Uczelnia posiada strukturę organizacyjną umożliwiającą sprawną obsługę procesu dydaktycznego i dysponuje infrastrukturą zapewniającą prawidłową realizację celów i efektów kształcenia, tj. bazą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki kierunku studiów fizjoterapii oraz trybu studiowania, w tym:

- a/ liczba i powierzchnia sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeń, laboratoriów, pracowni specjalistycznych i komputerowych jest dostosowana do liczby studentów
- b/ pomieszczenia dydaktyczne - sale wykładowe, sale ćwiczeń i seminaryjne wyposażone są w odpowiadający współczesnym wymogom sprzęt audiowizualny, komputerowy z odpowiednim oprogramowaniem i inny sprzęt dydaktyczny gwarantujący prawidłową realizację treści kształcenia i osiągnięcie efektów kształcenia
- c/ pracownie specjalistyczne (*anatomiczna /sala 113, 113a, 2o8/*, Pracownia fizjologii wysiłku i fizjologii klinicznej /sala 117/, Pracownia biomechaniki i biofizyki /sala 124/, Laboratorium biochemii, biologii medycznej, chemii kosmetycznej /sala 006 i 008 /, Pracownia kinezyterapii i masażu/sala 002a /, Pracownia masażu /sala 002c /, Pracownia fizykoterapii /sala 003b/, Pracownia ozonoterapii /sala 007/ z odpowiednim wyposażeniem, w których liczba stanowisk jest adekwatna do powierzchni pomieszczenia i liczby studentów.

Sprzęt specjalistyczny znajdujący się w/w pracowniach jest wystarczający i pozwala na właściwą realizację treści programowych oraz na kształtowanie umiejętności praktycznych.

Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu ma swoją siedzibę w budynku Uczelni zlokalizowanym przy ul. Nowy Świat 4 i przy ul. Kaszubskiej 13. Zbiory biblioteczne budowane są od momentu powstania Uczelni. Obecnie zbiory biblioteczne obejmują ponad 120 tysięcy jednostek bibliotecznych, w tym: książki, zbiory specjalne (płyty CD, dyskietki, płyty DVD, video, dokumenty kartograficzne i ikonograficzne), normy, dokumentacja patentowa. Biblioteka prenumeruje ponad 300 tytułów czasopism polskich i zagranicznych oraz bazy elektroniczne on-line: pełnotekstowe: INFOR LEX Biblioteka, ProQuest, EBSCO, Emerald, Knovel, ibuk, Emerging Markets Information Service (EMIS), bibliograficzne: Polska Bibliografia Lekarska - wraz z bazą TezMeSH (polska wersja amerykańskiego tezaury Medical Subject Headings) oraz Medline, bazy udostępniane w ramach programu Wirtualna Biblioteka Nauki (M.NiSz.W), w tym bazy pełnotekstowe i bazy cytowań naukowych: Elsevier (Science Direct), Springer, Nature, Science, Web of Knowledge, Czytelnia gromadzi 55 tytułów czasopism medycznych w tym 10 zagranicznych.

Aby zapewnić studentom wizytowanego kierunku jak najszerszy dostęp do literatury specjalistycznej Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych współpracuje z 40 bibliotekami o profilu ogólnym i specjalnym.

Biblioteka ponadto ze strony internetowej zapewnia dostęp do zasobów 110 bibliotek cyfrowych zrzeszonych w Federacji Bibliotek Cyfrowych oraz do informacji o zbiorach innych bibliotek, m.in. za pośrednictwem KaRo (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich) i NUKAT-u (Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny).

W bibliotece funkcjonuje wypożyczalnia, czytelnia książek i czasopism oraz czytelnia dokumentów elektronicznych z dostępem do internetowych baz danych. Do dyspozycji czytelników są 21 stanowiska komputerowe. Na terenie biblioteki czytelnicy mogą pracować na własnych laptopach, korzystając z Internetu bezprzewodowego.

Biblioteka wyposażona jest w księgozbiór związany z kierunkiem studiów i obejmujący co najmniej aktualne pozycje wskazane jako literatura podstawowa i uzupełniająca dla poszczególnych przedmiotów realizowanych w ramach wizytowanego kierunku studiów, w liczbie egzemplarzy zapewniającej studentom swobodny dostęp.

Godziny otwarcia biblioteki i czytelnicy umożliwiają korzystanie z księgozbioru studentom wszystkich form kształcenia.

Uczelnia, uwzględniając liczbę studentów na kierunku fizjoterapia, zapewnia odbywanie kształcenia praktycznego na studiach I stopnia - zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w następujących jednostkach, Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Ludwika Perzyny ul. Poznańska 79 w Kaliszu, w którym studenci odbywają ćwiczenia kliniczne i praktyki studenckie. Szpital Matki i Dziecka im. Przemysława II w Kaliszu, ul. Toruńska 7, Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Jedlcu, Specjalistyczny Zakład Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie oraz placówki podstawowej opieki zdrowotnej, zakłady opiekuńczo-pielęgnacyjne, zakłady opiekuńczo-lecznicze, placówki oświatowo – wychowawcze.

Kształcenie praktyczne odbywa się w/w podmiotach leczniczych, z którymi Uczelnia podpisała umowy/porozumienia na ich realizację. Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą zawarcie długoterminowych umów z podmiotami, w których realizowane są zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe nie będącymi w strukturze uczelni.

Kryteria doboru zakładów opieki zdrowotnej/podmiotów leczniczych i innych podmiotów realizujących praktyczną naukę zawodu są ustalone przez Uczelnię i uwzględniają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia na kierunku fizjoterapii, obejmując w szczególności: wachlarz usług diagnostycznych, terapeutycznych lub rehabilitacyjnych świadczonych przez

daną jednostkę, uznanie w środowisku, wyposażanie placówki w nowoczesny sprzęt umożliwiający zdobywanie praktycznej wiedzy w dziedzinie fizjoterapii, wykształcenie pracowników placówki i doświadczenie w pracy ze studentami, posiadanie przez placówkę pomieszczeń dydaktycznych przeznaczonych do realizacji zajęć oraz zaplecza socjalnego.

Podmioty, w których realizowane jest kształcenie praktyczne, zapewniają pełne warunki do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na wizytowanym kierunku.

Uczelnia zapewnia dostęp do zaplecza socjalnego i sanitarno-higienicznego adekwatnego do liczby studentów.

Obecnie w Jednostce trwa modernizacja w wyniku, której zamontowana zostanie winda oraz stworzone zostaną podjazdy dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Studenci I roku zgłosili swoje wątpliwości dotyczące przedmiotu Anatomia prawidłowa, funkcjonalna, rentgenowska. W ich opinii wykorzystywane na zajęciach modele są nieczytelne i zbyt ogólne. Zwrócili także uwagę na sprzęt wykorzystywany podczas zajęć z Biofizyki: dynamometr oraz EKG, które w ich opinii, nie są w pełni sprawne. Studenci III roku poinformowali, iż nie mieli problemów ze sprzętem dydaktycznym, który w ich opinii należy ocenić bardzo dobrze. W opinii studentów godziny otwarcia biblioteki są prawidłowe i dostosowane do godzin ich zajęć. Studenci I roku poinformowali, iż mieli pewne problemy z dostępnością w bibliotece książek z przedmiotu Pedagogika i pedagogika specjalna. Pomimo zastrzeżeń studenci pozytywnie ocenili infrastrukturę dydaktyczną, która w ich opinii pozwala nabyć niezbędne umiejętności potrzebne w przyszłej pracy zawodowej.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Uczelnia zapewnia bazę materialną – dydaktyczną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów fizjoterapii o profilu praktycznym.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ^{-nie jest wymagana na profilu praktycznym}

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

Warunki i tryb rekrutacji określone są w Uchwale Senatu nr 110/IV/2013 z dnia 29 maja 2013 r. Przyjęcie kandydatów na studia stacjonarne lub niestacjonarne na kierunek fizjoterapia następuje w drodze postępowania kwalifikacyjnego. Postępowanie ma charakter konkursowy i uwzględnia oceny z egzaminu maturalnego i ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej z następujących przedmiotów: fizyka, biologia, język polski, język obcy. Oceny (zarówno tradycyjne, jak i procentowe) z przedmiotów konkursowych przeliczane są na punkty według zasad, poziom podstawowy: 0-29% – 0 pkt., 30-50% – 1 pkt., 51-70% – 3 pkt., 71-80% – 4 pkt., 81-90% – 5 pkt., 91-100% – 6 pkt.; poziom rozszerzony: 0-9% - 0 pkt., 10-30% – 1 pkt., 31-50% – 3 pkt., 51-70% – 4 pkt., 71-90% – 5 pkt., 91-100% – 6 pkt. W

przypadku, gdy wymagany w konkursie świadectw przedmiot był zdawany na egzaminie maturalnym, na punkty przeliczane są oceny ze świadectwa ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz z matury pisemnej, ustnej, poziomu podstawowego i rozszerzonego. Z uzyskanych punktów dla jednego przedmiotu konkursowego wylicza się średnią przy zastosowaniu współczynników: ocena na świadectwie ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej/średniej – 1, poziom podstawowy – 1, poziom rozszerzony – 2. W przypadku, gdy wymagany przedmiot nie był zdawany na egzaminie maturalnym, w konkursie świadectw uwzględnia się tylko przeliczoną na punkty ocenę ze świadectwa ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. Kandydaci, którzy nie mają oceny z przedmiotu uwzględnianego w konkursie, uzyskują zero punktów z tego przedmiotu. Informacje nt. rekrutacji dostępne są na stronie internetowej Uczelni. Zdaniem studentów zasady są przejrzyste i zapewniają odpowiedni dobór kandydatów, a limity przyjęć są odpowiednie do potencjału dydaktycznego Jednostki.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z członkiem Zespołu Oceniającego system oceniania jest sprawiedliwy. Studenci mają możliwość poprawy zaliczeń i egzaminów. Regulamin studiów przewiduje również możliwość skorzystania przez studenta z zaliczenia i egzaminu komisyjnego. Student ma prawo wskazać obserwatora, który weźmie udział w zaliczeniu komisyjnym i egzaminie komisyjnym. Samorząd Studencki ma prawo, na wniosek studenta, delegować swojego przedstawiciela jako obserwatora egzaminu komisyjnego. Zgodnie z §8 ust. 4 Regulaminu studiów prowadzący zajęcia na pierwszych zajęciach, jest obowiązany podać: szczegółowy program przedmiotu wraz z efektami kształcenia (zakres wykładów, ćwiczeń, projektów) i z wykazem literatury, regulamin przedmiotu, określający wymaganą formę uczestnictwa w zajęciach, sposób bieżącej kontroli wyników nauczania, tryb i terminarz zaliczeń i egzaminów, terminy i miejsca konsultacji dla studentów oraz inne wymagania oraz regulamin dotyczący BHP w pracowniach i laboratoriach. Studenci poinformowali, iż formy zaliczeń, o których informują nauczyciele akademicki są konsekwentnie realizowane. Studenci mają również wgląd do swoich prac oraz dostają informacje o popełnianych przez nich błędach.

Studenci ocenianego kierunku nie mają możliwości realizacji części procesu kształcenia poza Jednostką w ramach programu wymiany międzynarodowej LLP Erasmus. Jednostka nie posiada podpisanych umów w ramach ww. programu dla studentów kierunku fizjoterapia. Studenci nie mogą realizować części procesu kształcenia w innej uczelni krajowej. Jednostka nie posiada podpisanych umów w tym zakresie. Studenci obecni na spotkaniu nie byli zainteresowani programami wymiany krajowej i międzynarodowej ze względów osobistych.

Studenci obecni na spotkaniu z przedstawicielem Zespołu Oceniającego zrealizowali lub byli w trakcie realizacji lektoratów języka angielskiego. Studenci poinformowali, iż w trakcie tych zajęć mogą nauczyć się słownictwa specjalistycznego, związanego z ocenianym kierunkiem studiów. Studenci pozytywnie ocenili lektoraty języka obcego.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie posiadali dokładnej wiedzy nt. systemu ECTS. Sugerowane jest wprowadzenie działań służących popularyzacji wiedzy nt. systemu ECTS wśród studentów.

Studenci wizytowanego kierunku wyrazili się pozytywnie o relacjach jakie panują między nimi a nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia. Nie ma problemów ze skontaktowaniem się z nimi poza zajęciami. Dyżury i konsultacje odbywają się w miejscu i czasie odpowiadającym potrzebom studentów. W przypadku problemów z danym

przedmiotem studenci udają się bezpośrednio do nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia i nie korzystali do tej pory z pomocy Dziekana. Opinie studentów nt. obsługi administracyjnej funkcjonującej w Jednostce są podzielone. W opinii studentów I roku godziny otwarcia dziekanatu nie są dostosowane do ich potrzeb, ponieważ jest nieczynny w poniedziałek, a w pozostałe dni otwarty w godzinach od 10 do 14, co stanowi problem przy ich obecnym planie zajęć. Zdaniem studentów III roku godziny otwarcia są odpowiednie. Studenci mają możliwość uzyskania wszelkich niezbędnych informacji związanych z tokiem i organizacją procesu kształcenia.

W kartach przedmiotów (sylabusach) znajdują się wymagania wstępne, efekty i treści kształcenia, metody weryfikacji efektów kształcenia, metody dydaktyczne oraz zalecana literatura. Studenci do tej pory nie korzystali z kart przedmiotów, ponieważ Uczelnia ich nie publikuje w Internecie (oraz poza pojedynczymi przypadkami nie udostępnia ich studentom w innej formie), a wszelkie niezbędne informacje uzyskiwali od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Sugerowane jest udostępnienie na stronie internetowej Uczelni kart przedmiotów. Zdaniem osób obecnych na spotkaniu z członkiem Zespołu Oceniającego zalecane materiały dydaktyczne są przydatne do realizacji zakładanych efektów kształcenia. W głównej mierze jest to literatura przedstawiona przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, a także inne materiały przez nich udostępniane za pomocą poczty elektronicznej. W Uczelni funkcjonuje platforma e-learningowa e-Academia oparta na systemie Moodle, lecz studenci ocenianego kierunku nie korzystają z niej, ponieważ nie ma na niej materiałów im przeznaczonych.

Zgodnie z §10 ust. 2 Regulaminu Pomocy Materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu stypendium rektora dla najlepszych studentów możesz otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym. O przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów student może ubiegać się nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów. Pozytywnie należy ocenić przejrzystość kryteriów przyznawania punktów za poszczególne osiągnięcia, które zostały określone w regulaminie. Z informacji uzyskanych od przedstawicieli Uczelni w trakcie wizytacji wynika, że niedługo rozpoczną się prace nad możliwością ubiegania się o stypendium rektora studentom I roku zgodnie z art. 181a znowelizowanej Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji oraz danych zawartych w raporcie samooceny wynika, iż w ubiegłym roku akademickim 16 studentów studiów stacjonarnych oraz 6 studentów studiów niestacjonarnych otrzymało stypendium rektora dla najlepszych studentów. Regulamin Pomocy Materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu przewiduje wszystkie świadczenia określone w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, czyli: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia oraz zapomogi. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że podział dotacji na bezzwrotną pomoc materialną dla studentów w bieżącym roku akademickim zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, został dokonany w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego. Studenci stanowią większość w składzie Komisji Stypendialnej, co spełnia wymóg zawarty w art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W trakcie wizytacji Jednostka przedstawiła aktualny wniosek samorządu studenckiego w sprawie przekazania uprawnień w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych i zapomogi Komisji Stypendialnej zgodny z art. 175 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Studenci obecni na spotkaniu z przedstawicielem Zespołu Oceniającego system świadczeń pomocy materialnej oraz ich wysokość określili jako poprawne. W ich ocenie wydanie decyzji oraz wypłaty świadczeń socjalnych na początku roku akademickiego odbywają się zbyt późno – w trzecim tygodniu grudnia. Zdaniem przedstawicieli Jednostki jest to związane z bardzo dużą liczbą wniosków oraz małą liczbą osób zaangażowanych w prace Komisji Stypendialnej.

Na Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, do którego zadań należą m.in.: monitorowanie losów absolwentów, współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Poznaniu i Powiatowym Urzędem Pracy w Kaliszu, pośrednictwo pracy poprzez pozyskiwanie, gromadzenie i publikowanie ofert pracy, staży i praktyk, udostępniania wzorów dokumentów aplikacyjnych oraz pomoc studentom i absolwentom w zakresie tworzenia dokumentów aplikacyjnych, organizowanie szkoleń dla studentów i absolwentów ułatwiających wejście na rynek pracy oraz podnoszących ich umiejętności interpersonalne oraz organizowanie spotkań z pracodawcami.

Przedstawiciele Samorządu Studentów pozytywnie ocenili relacje z władzami Jednostki, które, ich zdaniem, są przychylne wobec studentów. Poinformowali, iż mają zagwarantowane środki na działalność oraz pomieszczenie wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy i komputerowy.

Studenci wyrazili ogólne zadowolenie z systemu opieki dydaktycznej, naukowej, materialnej i socjalnej. Wśród mocnych stron ocenianego kierunku studenci wskazali dużą liczbę praktyk zawodowych oraz kadrę dydaktyczną. Wśród słabszych stron studenci I roku wskazali na modele wykorzystywane podczas zajęć z przedmiotu Anatomia prawidłowa, funkcjonalna, rentgenowska, przerwy między zajęciami oraz na długi czas oczekiwania na decyzję ws. przyznania stypendium socjalnego. Studenci poinformowali, iż do tej pory nikomu nie zgłaszali swoich zastrzeżeń. Dziekan poinformowany o zaistniałych problemach zadeklarował pochylić się nad nimi.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji są przejrzyste, zapewniają równe szanse wszystkim kandydatom.
- 2) System oceny studentów jest sprawiedliwy. Formy zaliczeń, podawane przez nauczycieli akademickich w trakcie zajęć, są konsekwentnie realizowane.
- 3) Studenci ocenianego kierunku nie mają możliwości udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej.
- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia. Jednostka nie udostępnia publicznie kart przedmiotów (sylabusów). Studenci zgłosili swoje uwagi dot. terminowości wydawania decyzji ws. przyznania stypendium socjalnego, krótkich przerw między zajęciami oraz modeli wykorzystywanych podczas zajęć z przedmiotu Anatomia prawidłowa, funkcjonalna, rentgenowska.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

W Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu został powołany Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia, którego aktualne zadania zawarte są w Zarządzeniu nr 25/IV/2012 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu z dnia 24 października 2012 r. Do zadań wymienionego zespołu należy całokształt spraw związanych z jakością kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu, a w szczególności: zdefiniowanie polityki jakości uczelni, opracowanie harmonogramu realizacji działań, zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia w uczelni na każdy rok akademicki, opracowywanie projektów podstawowych narzędzi oceny (w tym zasad i procedur uczelnianych) jakości kształcenia, określenie formalnych mechanizmów zatwierdzania, monitorowania i poprawiania jakości kształcenia w zakresie: organizacji kształcenia, programów kształcenia, nauczania, oceniania, środowiska kształcenia, inicjowanie i organizowanie działań związanych z podnoszeniem jakości kształcenia w środowisku akademickim, nadzór merytoryczny i współpraca z zespołami wydziałowymi, sporządzanie corocznych sprawozdań. Obecny harmonogram działań związanych z doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ w Kaliszu został określony w Zarządzeniu Nr 7/IV/2014 Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu z dnia 20 lutego 2014 roku.

Na Wydziale Rehabilitacji i Sportu PWSZ w Kaliszu został powołany Uchwałą nr 10/2012 z dnia 23 listopada 2012 roku Rady Wydziału Rehabilitacji i Sportu Zespół do Spraw Jakości Kształcenia. Obecny skład Zespołu do Spraw Jakości Kształcenia na Wydziale Rehabilitacji i Sportu określa Uchwała Rady Wydziału z dnia 23 października 2014 roku nr II – WSR.004.15.2014.

W Uczelni stosuje się narzędzia służące badaniu jakości kształcenia, takie jak: anonimowe ankiety studenckie, system hospitacji wszystkich zajęć, ankietę oceny nauczycieli akademickich, a także badania przeprowadzane wśród absolwentów uczelni.

Na ocenianym kierunku studiów dokonuje się oceny uzyskiwanych efektów kształcenia. Wymienioną procedurę realizuje się poprzez system oceniania osiągnięć studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, weryfikację efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk, proces dyplomowania. Sposoby oceniania stopnia osiągniętych przez studentów założonych efektów kształcenia z zakresu poszczególnych przedmiotów opisane są w Kartach Przedmiotów. Ponadto formy i kryteria weryfikowania wiedzy oraz oceny wyników kształcenia studentów kierunku „fizjoterapia” zostały określone w Regulaminie Studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu.

Kolejnym narzędziem doskonalenia jakości kształcenia oraz oceny efektów kształcenia na ocenianym kierunku w PWSZ w Kaliszu jest monitorowanie karier absolwentów, zgodnie z Uchwałą Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu nr 406/12 z dnia 30 sierpnia 2012 roku w sprawie wprowadzenia systemu monitorowania karier absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu.

Procedura badań ankietowych wśród studentów PWSZ w Kaliszu, która została zatwierdzona przez Senat Uczelni w dniu 8 listopada 2012 r. (Uchwałą Nr 77/IV/2012), a następnie zmieniona Uchwałą Nr 119/IV/2013 z dnia 27 czerwca 2013 roku i Uchwałą Nr 0012/160/IV/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku. Treść Ankiety Oceny Jakości Procesu określa załączniki nr 1 i nr 2 do Uchwały Nr 0012/161/IV/2014 Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 26 czerwca 2014 roku, natomiast zasady przeprowadzania Studenckiej Ankiety Jakości Procesu Dydaktycznego określa załącznik 3 do wymienionej Uchwały.

Z kolei procedura hospitacji realizowana jest za pomocą Arkusza Hospitacji Zajęć Dydaktycznych. Hospitacje przeprowadzane są zgodnie z przyjętymi procedurami – oceniany jest każdy przedmiot po zakończonym semestrze roku akademickiego.

Oceny ankiet studenckich i hospitacji brane są pod uwagę przy okresowej ocenie nauczycieli akademickich wynikające z przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Podczas wizytacji przedstawiono harmonogram zadań związanych z doskonaleniem Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Rehabilitacji i Sportu PWSZ w Kaliszu w roku 2015 r., a także informacje ze spotkań Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia odbytych 2014 na których dyskutowane kwestie związane jakością kształcenia na wnioskowanym kierunku.

Analizując funkcjonowanie systemu wewnętrznego zapewnienia jakości kształcenia w PWSZ w Kaliszu, zauważyć można, że odnosi się on zarówno do szczebla centralnego (uczelniany systemy zapewnienia jakości kształcenia), jak i do szczebla podstawowych jednostek organizacyjnych – wydziałów (systemy wydziałowe, w tym także system na Wydziale Rehabilitacji i Sportu). Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został zbudowany w oparciu o misję Uczelni oraz z poszanowaniem autonomii i specyfiki jej poszczególnych jednostek.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Kaliszu został wprowadzony na mocy Zarządzenia nr 47/2010 Rektora Uczelni z dnia 28 grudnia 2010 roku. Nadzór nad jakością kształcenia w PWSZ w Kaliszu sprawuje Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia, który powołał Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia, będący ciałem opiniodawczo-doradczym i kontrolnym na szczeblu Uczelni. Do zadań Zespołu należy przede wszystkim: zdefiniowanie polityki jakości Uczelni, opracowanie harmonogramu realizacji działań doskonalących jakość kształcenia na każdy rok akademicki, opracowanie projektów narzędzi oceny jakości kształcenia, określenie formalnych mechanizmów zatwierdzania, monitorowania i poprawiania jakości kształcenia, inicjowanie i organizowanie działań podnoszących jakość kształcenia w środowisku akademickim, nadzór merytoryczny nad zespołami wydziałowymi i sporządzanie corocznych sprawozdań.

Zespołowi Oceniającemu udostępnione zostały dokumenty (m.in. uchwały Senatu Uczelni i zarządzenia Rektora) potwierdzające powołanie następujących komisji i zespołów oraz procedur systemu oceny jakości kształcenia: Komisji ds. Oceny Członków Komisji Oceniających, Komisji Odwoławczej Komisji Oceniającej, dostosowania programów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów oraz efektów kształcenia zgodnie z KRK, zasad hospitacji zajęć dydaktycznych, powołania Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, zatwierdzenia regulaminu Komisji Okresowej Oceny Nauczycieli Akademickich oraz arkusza oceny nauczycieli, jednolitego tekstu Studenckiej Ankiety Oceny Jakości Procesu Dydaktycznego oraz zasad przeprowadzenia tej ankiety, harmonogramu działań związanych z doskonaleniem WSZJK w PWSZ w Kaliszu.

Na Wydziale Rehabilitacji i Sportu działa Zespół ds. Jakości Kształcenia powołany na mocy Uchwały Rady Wydziału nr 10/2012 z dnia 23 listopada 2012 roku. Skład osobowy Zespołu został zmieniony na podstawie Uchwały Rady Wydziału nr II-WRS.004.15.2014 z dnia 14 listopada 2014 roku. Obecnie w skład tego gremium wchodzi 10 członków, w tym student oraz osoby pełniące funkcję dziekana i prodziekana na Wydziale. Brakuje przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych (przedstawicieli pracodawców).

Integralną część systemu na Wydziale i na kierunku fizjoterapia stanowi system badań ankietowych, prowadzonych wśród społeczności akademickiej i absolwentów, a także wśród pracodawców oraz system hospitacji zajęć dydaktycznych. Badania te prowadzone są z poszanowaniem zasad etyki i metodologii badań społecznych, a w szczególności: dobrowolności, anonimowości, poufności oraz jawności wyników. Na podstawie wyników

badan zawartych w ankietach studenckich oraz w arkuszach samooceny przygotowywane są propozycje działań (na poziomie wydziałów i na poziomie centralnym) na rzecz podniesienia jakości kształcenia.

W ramach oceny uzyskiwanych efektów kształcenia na kierunku fizjoterapia przygotowano następujące procedury: hospitacji zajęć dydaktycznych, weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów, badania opinii absolwentów Uczelni o ukończonym kierunku studiów, weryfikowania jakości prac dyplomowych i zasad dyplomowania, okresowej oceny nauczycieli akademickich. Brakuje procedury pozyskiwania informacji o osiągniętych efektach kształcenia w ramach praktyk, a także monitorowania warunków kształcenia, wdrażania planów naprawczych. Szczegółowy opis procedur monitorowania realizacji efektów kształcenia i opis sposobów potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia zawarty jest w Zarządzeniu Rektora PWSZ w Kaliszu nr 43/IV/2013, z 21 listopada 2013 r. - System Weryfikacji Osiągania Zakładanych Efektów Kształcenia. Zarządzanie Efektami Kształcenia. Ponadto informacje na ten temat zawiera także Regulamin Studiów. Od 2013 roku na podstawie Zarządzenia Rektora nr 40/IV/2012 z dnia 20 grudnia 2012 roku Uczelnia wprowadziła procedurę antyplagiatową (system Plagiat.pl) stosowaną do wszystkich prac dyplomowych.

Podczas wizytacji ZO przedstawiono protokoły Zespołu ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Rehabilitacji i Sportu, w których znajdowały się: ustalony harmonogram działań związanych z doskonaleniem systemu na Wydziale, raport z hospitacji zajęć dydaktycznych, raport ankietyzacji z badania opinii studentów, opracowany projekt arkuszy do sprawozdania i weryfikowania zakładanych efektów kształcenia. Wydział nie przedstawił dokumentu corocznego raportu samooceny z wszystkich elementów wpływających na jakość kształcenia.

Według ZO system jakości kształcenia na kierunku fizjoterapia, na tym etapie oceny, ogranicza się do opracowania jego formalnych (wymiar formalny) założeń oraz wprowadzenia kilku narzędzi wspomagających proces oceny (wymiar instrumentalny). Trudno jest jednak doszukać się kompleksowej oceny efektów kształcenia oraz oceny efektywności systemu. Struktura Wydziałowego System Zapewnienia Jakości Kształcenia nie ma wdrożonego jednolitego mechanizmu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w zapewnieniu jakości kształcenia. Brakuje też formalnych rozwiązań w zakresie monitorowania i zapobiegania sytuacjom patologicznym. Wydział nie posiada opracowanej i wdrożonej Księgi Jakości, zawierającej zestawienia procedur i formularzy służących do oceny stopnia realizacji efektów kształcenia. Pomimo uwag opisany powyżej system stanowi jednak przejrzystą strukturę zarządzania jakością na kierunku.

Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia zawiera zapisy stwarzające podstawy do udziału pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia na kierunku fizjoterapia. W ocenie ZO realny wpływ interesariuszy zewnętrznych jest większy, niż wskazywałyby na to zapisy formalne, ponieważ aktywność przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na akredytowanym kierunku ma obecnie bardzo praktyczny charakter. Potwierdziło to spotkanie zespołu z wybranymi przedstawicielami Rady Konsultacyjnej funkcjonującej w Uczelni. Zaangażowanie pracodawców w określanie i ocenę efektów kształcenia widoczne jest dzięki studenckim praktykom zawodowym. Na tej płaszczyźnie możliwy jest wpływ interesariuszy zewnętrznych na proces określania efektów kształcenia oraz ocena stopnia ich osiągnięcia.

Wydział przedstawił dokumentację potwierdzającą konstruktywny udział interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu, opiniowaniu i doskonaleniu programów kształcenia

i planów studiów na kierunku fizjoterapia. Nie ma takiej dokumentacji w odniesieniu do interesariuszy wewnętrznych w skład których wchodzi pracownicy Uczelni.

Jeżeli natomiast chodzi o udział studentów to zgodnie z Zarządzeniem Nr 1/IV/2014 Rektora z dnia 16 stycznia 2014 r. w skład Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wchodzi przedstawiciel uczelnianego organu Samorządu Studenckiego. Na mocy Uchwały Rady Wydziału Rehabilitacji i Sportu nr II – WRS.004.15.2014 z 14 listopada 2014 r. ws. zmiany składu osobowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia powołano 10 osób w tym 1 przedstawiciela studentów. Do tego czasu w składzie Zespołu nie było przedstawiciela studentów. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia zajmuje się m.in. przeglądem programów kształcenia oraz opiniowaniem zmian w programach dla Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Studenci mają możliwość wypowiedziania się na temat zajęć dydaktycznych w anonimowych ankietach. Zgodnie z Uchwałą Nr 0012/161/IV/2014 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu w sprawie jednolitego tekstu studenckiej ankiety oceny jakości procesu dydaktycznego oraz zasad przeprowadzania studenckiej ankiety oceny procesu dydaktycznego, studencka ocena jakości procesu dydaktycznego przeprowadzana jest w formie papierowej co dwa lata po semestrze zimowym i letnim i obejmuje wszystkich nauczycieli akademickich niezależnie od formy zatrudnienia. Studenci III roku obecni na spotkaniu poinformowali, iż po zakończeniu każdego semestru zajęć otrzymywali ankiety, które były w większości przypadków rozdawane i zbierane przez pracowników dziekanatu. Student studiów niestacjonarnych poinformował, iż w przypadku zajęć niestacjonarnych ankiety były dystrybuowane przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. W ocenie ZO było to niewłaściwe. Kwestionariusz ankiety składa się z ośmiu pytań zamkniętych, gdzie studenci mogą wystawić ocenę w skali od 2 (nie dostateczny) do 5 (bardzo dobry). Studenci mogą w nim wypowiedzieć się m.in. na temat przygotowania prowadzącego do zajęć, umiejętności przekazywania materiały czy kultury w kontaktach ze studentami. Ankieta nie posiada pytań otwartych oraz pola swobodnego komentarza.

Opracowania ankiet przedstawiane są nauczycielom akademickim oraz prezentowane na spotkaniach Rady Wydziału. Poza tym Uczelnia nie prezentuje wyników studentom oraz nie publikuje wyników w Internecie. Studenci nie mają wiedzy na temat monitorowania procesu kształcenia. Nie wiedzą czy i w jaki sposób wykorzystywane są ankiety dot. zajęć dydaktycznych. Cześć studentów wątpi w idee ankietyzacji ponieważ nie widzą jej efektów. Sugerowane jest upowszechnienie wśród studentów wiedzy na temat wyników monitorowania procesu kształcenia oraz wprowadzanych dzięki niemu zmian.

Na podstawie protokołów Rady Wydziału oraz informacji uzyskanych od przedstawicieli Jednostki należy stwierdzić, iż przedstawiciele studentów posiadają 2 miejsca w 14-osobowej Radzie Wydziału, co stanowi 14,3% całego składu i nie spełnia wymogu określonego w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Sugerowane jest uzupełnienie składu Rady w celu spełnienia wymogu zawartego w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Z informacji uzyskanych od przedstawicieli Jednostki oraz Samorządu Studenckiego wynika, iż studenci włączają się w prace tego organu i wypowiedzają się na tematy studenckie.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty	Program	Kadry	Infrastruktura	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja

kształcenia	i plan studiów		dydaktyczna / biblioteka			kształcenia
Wiedza	x	x	x			x
umiejętność i	x	x	x			x
kompetencje społeczne	x	x	x			x

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Założenia systemu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku fizjoterapii na Wydziale Rehabilitacji i Sportu w Kaliszu, które wynikają z podjętych uchwał Senatu, są poprawne. Kompetencje organów powołanych do realizacji zadań systemu zostały określone, co stwarza podstawy do efektywnego funkcjonowania struktury decyzyjnej w obszarze zarządzania jakością. Istnieje jednak pilna potrzeba faktycznego wdrożenia założeń Systemu.

2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia na kierunku fizjoterapia uczestniczą interesariusze zewnętrzni (pracodawcy). Pracownicy, studenci oraz absolwenci mają jedynie formalny wpływ na jakość kształcenia. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia jedynie poprzez udział w ankietyzacji i obecności w wydziałowym zespole ds. jakości kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		x			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			x		
3	program studiów			x		

4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ¹					
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Realizacja zakładanych efektów kształcenia i rozwój ocenianego kierunku będą w pełni spełnione w przypadku **dokonania zmian w zakresie:**

- rozważenia wprowadzenia obowiązku hospitacji praktyk zawodowych: umożliwi to prawidłową weryfikację efektów kształcenia przypisaną do praktyk zwłaszcza, że Uczelnia nie wszystkie praktyki organizuje osobiście i nie ma pełnej kontroli nad warunkami w jakich odbywają się praktyki organizowane w miejscach wskazanych przez studentów
- upublicznienia kart przedmiotów oraz opisu efektów kształcenia: na dzień dzisiejszy Uczelnia nie zapewnia w elementarnym zakresie dostępu do informacji na temat efektów kształcenia przyjętych dla prowadzonego kierunku studiów, opisy kierunkowych efektów kształcenia oraz sylabusów nie są nigdzie publikowane.
- opracowania standardów dotyczących sposobu przeprowadzania i archiwizowania prac etapowych: analiza wykazała braki w tym zakresie. Brakowało informacji jakiego przedmiotu dotyczyły prace etapowe, kto dokonywał weryfikacji, czy były to kolokwia czy egzaminy, nie przedstawiono także kryterium ich oceniania.
- **rozważenia sposobów na faktyczne wdrożenie założeń systemu jakości kształcenia.** Założenia systemu które wynikają z podjętych uchwał Senatu, są poprawne. Kompetencje organów powołanych do realizacji zadań systemu zostały określone, co stwarza podstawy do efektywnego funkcjonowania struktury decyzyjnej w obszarze zarządzania jakością.

Należy także dokonać zmiany w zakresie:

¹ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

-programu studiów: należy zawrzeć w programie studiów przedmioty do wyboru w liczbie nie mniejszej niż 30 % ECTS, co wyniesie minimalnie 54 ECTS obecnie jest 49 ECTS. Należy przypisać wszystkim przedmiotom zawartym w programie studiów pkt ECTS, Uczelnia nie przypisała pkt ECTS obozom, które student realizuje w ciągu 40 godzin dydaktycznych.

- zapewnienia terminowości wydawania decyzji ws. przyznania stypendium socjalnego

Szczegółowe uwagi wymagające uwzględnienia zawarte są w raporcie.

Przewodnicząca Zespołu oceniającego:

Dr Dorota Gazurek

Na podstawie analizy wyjaśnień do raportu z wizytacji Władze Uczelni można stwierdzić co następuje:

"Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji".

1. Uczelnia deklaruje, iż podejmie działania w sprawie szerszego niż do tej pory informowania studentów w sprawie kierunkowych efektów kształcenia oraz w sprawie kart przedmiotów. W chwili obecnej studenci są informowani o efektach kształcenia oraz przedmiotach na pierwszych zajęciach przez nauczycieli akademickich a opis efektów kształcenia oraz sylabusy znajdują się do wglądu w sekretariacie Wydziału Rehabilitacji i Sportu oraz u nauczycieli prowadzących przedmiot. Uczelnia zamierza upublicznić informacje wywieszając opis efektów kształcenia w gablotach a sylabusy wraz z opisem efektów mają być dostępne do wglądu na życzenie studentów w czytelni Wydziału Rehabilitacji i Sportu. w terminie do marca 2015.

2. W związku z uwagami dotyczącymi braku standardów dotyczących sposobu przeprowadzania i archiwizowania prac etapowych Dziekan Wydziału deklaruje wprowadzenie obowiązku posiadania przez nauczycieli akademickich tzw. "teczek przedmiotowych" w których przechowywane będą prace studentów wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi kolejnych etapów weryfikacji efektów kształcenia, sposobów oceny itp. Teczki mają być przechowywane w dziekanacie. Uczelnia deklaruje także iż w terminie do marca 2015 opracuje wzory dokumentów dotyczących sprawozdań z realizacji przedmiotowych efektów kształcenia. Należy stwierdzić, iż opisane przez Uczelnia sposoby działań zarówno w sprawie upublicznienia efektów kształcenia i sylabusów jak i archiwizowania i sposobu opisywania prac etapowych wydają się prawidłowe.

W opinii ZO istnieje podstawa do zmiany oceny ze "znaczącej" na ocenę w "w pełni" w punkcie dotyczącym "Celów i efektów kształcenia oraz system ich weryfikacji".

"Program studiów"

3. Uczelnia przyznaje, iż należy przypisać pkt ECTS obozom, które student realizuje w ciągu 40 godzin dydaktycznych. Uczelnia deklaruje, iż zamierza w terminie do marca 2015 dokonać zmian w programie kształcenia i przypisać po 2 pkt ECTS za każdy semestr, w którym realizowane są obozy. Należy zauważyć, iż nie przedłożono żadnych dokumentów (uchwał, zarządzeń) potwierdzających zamiar wprowadzenia opisanych zmian w programie ani nie opisano jak będzie wyglądał program kształcenia po ich wprowadzeniu. Należy zauważyć, że proponowana zmiana pociąga za sobą inne zmiany np. w ogólnej punktacji ECTS, co z kolei ma wpływ na sposób wyliczania liczby ECTS w ramach przedmiotów do wyboru, rozkładu pkt ECTS w poszczególnych semestrach itd.

4. ZO stoi na stanowisku, iż praktyki zawodowe należą do grupy przedmiotów obowiązkowych, zwłaszcza na profilu praktycznym, i nie mogą wchodzić do grupy przedmiotów do wyboru. Uczelnia nie zgadza się z opinią ZO w sprawie nie uznawania praktyki zawodowej jako przedmiotu do wyboru stojąc na stanowisku, iż wybór miejsca praktyki stanowi o tym, iż staje się ona automatycznie takim rodzajem przedmiotu. Uczelnia traktuje tylko jedną z praktyk (8 tygodniową praktykę kliniczną/ 6ECTS) jako praktykę do wyboru pozostałe zaś nie. Uczelnia argumentuje, iż student wybierając pracę na różnych oddziałach klinicznych wykonuje różne działania terapeutyczne zatem osiąga według Uczelni różne efekty kształcenia (ma wybór). ZO zauważa, że gdyby tak rzeczywiście było, to w karcie przedmiotu dla tego rodzaju praktyki powinno się uwzględnić różne efekty kształcenia w zależności od tego na jakim oddziale pracuje student. **Analiza sylabusu wykazała jednakże, że w karcie przedmiotu zawarto tylko jeden rodzaj efektów kształcenia dla wszystkich rodzajów praktyk, niezależnie od tego na jakim oddziale są one realizowane. Zatem zgodnie z przedstawioną przez Uczelnię dokumentacją student niezależnie od tego gdzie odbywa praktykę osiąga takie same efekty kształcenia.** Należy także zauważyć, że Uczelnia wykazuje się niekonsekwencją ponieważ nie traktuje pozostałych praktyk zawodowych jako "do wyboru" chociaż student podobnie jak w pierwszym przypadku sam wybiera miejsce ich realizacji. Argumentacja Uczelni jest zatem chybiona. W związku z tym, że zdaniem ZO nie można zaliczyć praktyk do grupy przedmiotów do wyboru jak chciałaby Uczelnia, nie spełniono wymogu 30% ECTS do wyboru. W ofercie kształcenia zawarto przedmioty do wyboru którym przypisano 49 ECTS brakuje zatem 5 ECTS aby spełnić wymogi wynikające z Ustawy.

5. Uczelnia nie widzi potrzeby wprowadzenia hospitacji podczas realizacji praktyk zawodowych, uznając obecny stan rzeczy za wystarczający.

W opinii ZO można zmienić ocenę ze "znaczącej " na ocenę w "w pełni" w punkcie dotyczącym "Programu studiów" po uzupełnieniu programu kształcenia tzn. przyznaniu 5 ECTS do wyboru dla innego przedmiotu niż praktyka zawodowa oraz skorygowaniu programu kształcenia w związku z przyznaniem 4 ECTS obozom sportowym, które do tej pory pozostawały bez pkt ECTS. Skorygowane programy kształcenia należy przedstawić PKA w terminie do 30.09.2015

"System wsparcia studentów w procesie uczenia się"

6. Uwagi studentów dotyczące krótkich przerw między zajęciami oraz niedostatecznych modeli wykorzystywanych podczas zajęć z przedmiotu Anatomia prawidłowa, funkcjonalna, rentgenowska Uczelnia uznaje za bezzasadne. Uczelnia argumentuje, iż ZO nie miał możliwości rozmowy z większą społecznością studencką a jedynie ze studentami pierwszego roku, zatem negatywna opinia studentów w tym zakresie jest nie do końca uprawniona. ZO po wizytacji w pracowniach specjalistycznych przychylił się do opinii Uczelni w tym zakresie.

W opinii ZO można zmienić ocenę ze "znaczącej" na ocenę w "w pełni" w punkcie dotyczącym "Systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się"

"Wewnętrzny system zapewnienia jakości"

7. W odpowiedzi na uwagi ZO dotyczące potrzeby faktycznego wdrożenia założeń systemu jakości kształcenia Uczelnia przedstawia harmonogram działań podjętych przez Wydział dotyczących min hospitacji, ankietyzacji, spotkań pro jakościowych ze studentami. Uczelnia przytacza podjęte uchwały oraz rozporządzenia w różnych latach związane z funkcjonowaniem systemu jakości. **Przedstawione dokumenty wskazują na to, iż Uczelnia rzeczywiście wdraża system jakości kształcenia w sposób systematyczny, co pozwala na zmianę oceny "znaczącej" na ocenę "w pełni" biorąc pod uwagę podjęte działania Uczelni w tym zakresie.**

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport lub we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy syntetycznie omówić wyjaśnienia, dokumenty i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieść się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		x			
Program kształcenia		x			

Systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
Wewnętrzny system zapewnienia jakości"		x			